

Forklarende note til forslagene til revision af statsstøtteinstrumenterne i fiskeri- og akvakultursektoren

Formålet med denne note er at klargøre formålet med og anvendelsesområdet for forslagene til revision af statsstøtteinstrumenterne i fiskeri- og akvakultursektoren, som vil finde anvendelse fra den 1. januar 2023:

- ▶ udkastet til retningslinjer for statsstøtte i fiskeri- og akvakultursektoren ("udkastet til retningslinjer")
- ▶ udkastet til Kommissionens forordning om forenelighed med det indre marked efter artikel 107 og 108 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde af visse kategorier af statsstøtte til virksomheder, der beskæftiger sig med fremstilling, forarbejdning og afsætning af fiskevarer og akvakulturprodukter og om ophævelse af Kommissionens forordning (EU) nr. 1388/2014 ("udkast til gruppefritagelsesforordning") og
- ▶ udkastet til Kommissionens forordning om ændring af forordning (EU) nr. 717/2014 for så vidt angår dens anvendelsesperiode og de maksimale kumulerede beløb for de minimis-støtte ("udkast til ændring af de minimis-forordningen").

Denne note ledsager den offentlige høring om disse instrumenter, som løber indtil den 13. marts 2022.

Borgere, organisationer og offentlige myndigheder opfordres til at fremsætte deres synspunkter vedrørende Kommissionens forslag. Foruden høringen vil der blive holdt to møder med medlemsstaterne for at indhente deres holdninger til de to ovennævnte forordninger.

Høringen om retningslinjerne sættes i gang på grundlag af den engelske udgave af udkastet. Oversættelser til samtlige EU-sprog vil gradvis blive tilføjet til webstedet, når de er færdigoversat. Høringen om udkastet til gruppefritagelsesforordning og om ændringerne af de minimis-forordningen sættes i gang på alle EU-sprog¹.

Interessenterne opfordres til at angive, hvilket/hvilke af de tre instrumenter deres bemærkninger vedrører.

Interessenterne opfordres til at fremsende deres bemærkninger i elektronisk format, og de skal tydeligt angive, om deres svar er fortroligt. I givet fald bør der også fremsendes en ikkefortrolig udgave af svaret, som kan offentliggøres på Konkurrencegeneraldirektoratets websted.

1. Kontekst

Offentlig finansiering kan fremme den økonomiske udvikling i de forskellige sektorer af økonomien. Hvad angår fiskeri- og akvakultursektoren har statsstøtte været et integreret element af den bredere fælles fiskeripolitik². Med Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/1139 af 7. juli 2021 om oprettelse af Den Europæiske Hav-, Fiskeri- og Akvakulturfond (EHFAF)³, som anvendes siden den 1.

¹ Med undtagelse af irsk i forbindelse med denne høring. De nye statsstøtteinstrumenter vil imidlertid også foreligge på irsk.

² Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1380/2013 af 11. december 2013 om den fælles fiskeripolitik (EUT L 354 af 28.12.2013, s. 22).

³ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/1139 af 7. juli 2021 om oprettelse af Den Europæiske Hav-, Fiskeri- og Akvakulturfond og om ændring af forordning (EU) 2017/1004 (EUT L 247 af 13.7.2021, s. 1).

januar 2021, blev der indført nye regler i den fælles fiskeripolitik. Statsstøttere reglerne i fiskeri- og akvakultursektoren bør generelt ensrettes efter de fondsspecifikke regler⁴.

Medlemsstaterne skal i reglen anmelde statsstøtte, som de har til hensigt at yde. Efter en sådan anmeldelse foretager Kommissionen en vurdering af støtten og beslutter, om den kan godkendes. Med henblik herpå udarbejder Kommissionen retningslinjer for sin afgørelsespraksis. Kommissionen kan imidlertid fritage visse typer af støtteforanstaltninger, som den har opnået tilstrækkelig erfaring med, fra anmeldelsespligten (de fastsættes i gruppefritagelsesforordninger), eller den kan fritage foranstaltninger for EU's statsstøttekontrol, når beløbet er så beskedent, at der ikke er nogen risiko for konkurrencefordrejninger (de fastsættes i de minimis-forordninger).

De nuværende retningslinjer for gennemgangen af statsstøtte i fiskeri- og akvakultursektoren⁵ indeholder de betingelser og kriterier, som støtten skal opfylde, for at Kommissionen kan godkende den, når den er anmeldt af medlemsstaterne. De nuværende retningslinjer blev vedtaget i 2015 og ændret i 2018. De indeholder ikke nogen udløbsklausul og er fortsat gyldige. Kommissionen kan dog når som helst beslutte at tage retningslinjerne op til fornyet gennemgang eller at ændre dem, hvis det er nødvendigt af hensyn til konkurrencepolitikken, andre EU-politikker eller af enhver anden berettiget grund.

I Kommissionens forordning (EU) nr. 1388/2014 af 16. december 2014⁶, dvs. den nuværende gruppefritagelsesforordning vedrørende fiskeri- og akvakultursektoren, fastlægges en række støttekategorier, der betragtes som forenelige med det indre marked, som Kommissionen systematisk har godkendt, og som Kommissionen ikke længere kræver nogen forudgående anmeldelse af. Denne forordning tager udgangspunkt i de betingelser og kriterier, der er fastsat i forordning (EU) nr. 508/2014, med henblik på at afgøre om en given foranstaltning kan gruppefritages som en administrativ forenkling. Forordning (EU) nr. 1388/2014 trådte i kraft den 1. januar 2015 og udløber den 31. december 2022.

Endelig fastsættes i Kommissionens forordning (EU) nr. 717/2014 af 27. juni 2014⁷, dvs. den nuværende de minimis-forordning vedrørende fiskeri- og akvakultursektoren, loftet for, hvornår traktatens artikel 107, stk. 1, kan anses for ikke at finde anvendelse, hvis støtten opfylder visse betingelser. I disse tilfælde er en foranstaltning ikke anmeldelsespligtig. Forordning (EU) nr. 717/2014 trådte i kraft den 1. juli 2014, og efter en ændring i 2020 udløber den den 31. december 2022.

Kommissionen har i forbindelse med revisionen af disse statsstøtteinstrumenter indsamlet data gennem en offentlig høring⁸ i 2019. På grundlag af resultaterne af denne høring, andre eksterne data og interne erfaringer har Kommissionen foretaget en evaluering af de nuværende instrumenter. Som allerede bebudet i den indledende konsekvensanalyse, som Kommissionen offentliggjorde i maj 2019, vil

⁴ Forordning (EU) 2021/1139 og Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 508/2014 af 15. maj 2014 om Den Europæiske Hav- og Fiskerifond og om ophævelse af Rådets forordning (EF) nr. 2328/2003, (EF) nr. 861/2006, (EF) nr. 1198/2006 og (EF) nr. 791/2007 samt Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1255/2011 (EUT L 149 af 20.5.2014, s. 1).

⁵ EUT C 217 af 2.7.2015, s. 1, ændret i EUT C 422 af 22.11.2018, s. 1.

⁶ Kommissionens forordning (EU) nr. 1388/2014 af 16. december 2014 om forenelighed med det indre marked efter artikel 107 og 108 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde af visse kategorier af statsstøtte til virksomheder, der beskæftiger sig med fremstilling, forarbejdning og afsætning af fiskevarer og akvakulturprodukter (EUT L 369 af 24.12.2014, s. 37 ændret i EUT L 414 af 9.12.2020, s. 15).

⁷ EUT L 190 af 28.6.2015, s. 45, ændret i EUT L 414 af 9.12.2020, s. 15.

⁸ Der blev holdt en offentlig høring om revisionen af statsstøtteinstrumenterne i fiskeri- og akvakultursektoren mellem den 28. juni 2019 og den 31. oktober 2019: https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/11543-De-minimis-aid-in-the-fishery-and-aquaculture-sector/public-consultation_da.

Kommissionen høre det rådgivende udvalg om udkastene til statsstøtteinstrumenterne for at indhente dets synspunkter. De oplysninger, der indhentes gennem den offentlige høring og fra det rådgivende udvalg, vil indgå i den konsekvensanalyse, som revisionen tager udgangspunkt i.

Denne note sammenfatter de vigtigste ændringer, som Kommissionen overvejer på dette trin i revisionsprocessen. Der er tale om en tilpasning af statsstøttere reglerne til EHFAF, som på sin side tager sigte på Kommissionens prioriteter og især den grønne pagt. Sektorgennemgangen vil følge de horisontale principper for statsstøttekontrollen. Overordnet set tager de foreslåede regler sigte på at strømline og harmonisere de specifikke statsstøttere regler og samtidig at foretage en administrativ forenkling, som giver mulighed for at gruppefritage flere former for støtte.

Teksten til de foreslåede udkast til instrumenter er ikke endelig og vil blive taget op til fornyet overvejelse i lyset af den feedback og dokumentation, der modtages fra denne offentlige høring.

2. Foreslåede ændringer i udkastet til gruppefritagelsesforordning

I udkastet til gruppefritagelsesforordning foreslås det at indføre to nye foranstaltninger, hvor Kommissionen kan trække på erfaringerne fra sin sagsbehandlingspraksis, ikke kun inden for fiskeri- og akvakultursektoren, men også i landbrugssektoren, hvor der findes lignende udfordringer. Følgende støttekategorier bør medtages i udkastet til gruppefritagelsesforordning: i) støtte, der ydes med det formål at råde bod på skader forårsaget af ugunstige vejrforhold, og ii) støtte, der ydes med det formål at kompensere for skader forvoldt af beskyttede dyr.

Udkastet til gruppefritagelsesforordning indeholder ikke længere foranstaltningen vedrørende etableringsstøtte til unge fiskere. Selv om der fortsat kan ydes sådan støtte inden for rammerne af EHFAF på mere fordelagtige betingelser, end de der gælder efter forordning (EU) nr. 508/2014, mener Kommissionen, at denne foranstaltning på grund af dens potentielle kapacitetsforbedrende virkninger fremover bør underlægges forudgående undersøgelse efter statsstøttere reglerne.

Med henblik på at ensrette reglerne efter de statsstøttere regler, der gælder i andre økonomiske sektorer, mener Kommissionen også, at skatte- og afgiftslempelser og -fritagelser i overensstemmelse med direktiv 2003/96/EF bedst adresseres efter de betingelser, der er fastsat i artikel 44 i den generelle gruppefritagelsesforordning⁹. Derfor foreslås det ikke at beholde en særskilt bestemmelse i gruppefritagelsesforordningen vedrørende fiskeri.

3. Foreslåede ændringer i teksten til udkastet til retningslinjer

a) Støtte til kompensation for skader forvoldt af beskyttede dyr

I forlængelse af udkastet til gruppefritagelsesforordning gives medlemsstaterne i henholdt til udkastet til retningslinjer også ret til at fritage støtte, der ydes med det formål at kompensere for skader forvoldt af beskyttede dyr, hvis støtteforanstaltningen ikke er omfattet af gruppefritagelsen.

⁹ Kommissionens forordning (EU) nr. 651/2014 om visse kategorier af støttes forenelighed med det indre marked i henhold til traktatens artikel 107 og 108 (EUT L 187 af 26.6.2014, s. 1); der henvises også til den offentlige høring, der løber indtil den 8.12.2021: https://ec.europa.eu/competition-policy/public-consultations/2021-gber_en.

b) Støtte til omkostningerne ved forebyggelse, bekæmpelse og udryddelse af dyresygdomme i akvakultur samt til angreb forårsaget af invasive ikkehjemmehørende arter, som er problematiske på EU-plan eller på medlemsstatsplan

De nuværende retningslinjer giver allerede mulighed for at fritage støtte til omkostningerne ved forebyggelse, bekæmpelse og udryddelse af dyresygdomme i akvakultur. I udkastet til retningslinjer foreslås det at medtage følgende omkostninger i forbindelse med i) nye sygdomme og ii) angreb forårsaget af invasive ikkehjemmehørende arter, der er problematiske på EU-plan eller på medlemsstatsplan. Denne tilføjelse foretages for at give medlemsstaterne mulighed for at håndtere tilfælde, som ikke tidligere var dækket.

c) Støtte til fornyelse af fiskerflåden i regioner i den yderste periferi

Støtte til fornyelse af fiskerflåden i den yderste periferi blev medtaget i 2018 ved en ændring af de nuværende retningslinjer. Udkastet til retningslinjer danner fortsat grundlag for at vurdere foreneligheden af sådanne støtteforanstaltninger, og den eksisterende fremgangsmåde bevares. Det vil sige, at medlemsstaten ved hjælp af den seneste nationale rapport, der er udarbejdet efter artikel 22, stk. 2 og 3, i forordning (EU) nr. 1380/2013, skal påvise, at der er balance mellem den fiskerikapacitet og de fiskerimuligheder, som flådesegmentet i regionen i den yderste periferi, som det nye fartøj vil tilhøre, råder over. Der synes at være behov for at foretage nogle begrænsede ændringer for yderligere at præcisere kravene og kriterierne samt de respektive procedurer.

d) Fælles vurderingsprincipper

De fælles vurderingsprincipper, der blev indført med initiativet til modernisering af statsstøttere reglerne i 2014, bør revideres i lyset af dommen i sag T-356/15, Østrig mod Kommissionen (Hinkley Point C-dommen). I denne dom anlagde Domstolen en vigtig fortolkning af traktatens artikel 107, stk. 3, litra c). Den foreslåede strukturelle ændring afspejler denne fortolkning.

Revisionen af de fælles vurderingsprincipper følger en overordnet fremgangsmåde, som gælder for alle nyligt ændrede statsstøtteinstrumenter. De foreslåede ændringer er i overensstemmelse med disse andre statsstøtteinstrumenter, men adskiller sig dog også for at tage hensyn til fiskeri- og akvakultursektorens særlige kendetegn.

4. Foreslåede ændringer i udkastet til ændring af de minimis-forordningen

Udkastet til ændring af de minimis-forordningen indeholder nogle begrænsede ændringer af den eksisterende de minimis-ordning i fiskeri- og akvakultursektoren.

Som nævnt ovenfor udløber forordning (EU) nr. 717/2014 den 31. december 2022. Det foreslås derfor at forlænge den indtil den 31. december 2027. En sådan forlængelse vil stemme overens med den programmeringsperiode, der er fastlagt i forordning (EU) 2021/1139 for EHFAF, samt med de minimis-

ordningen for landbrugssektoren, som også blev forlænget indtil den 31. december 2027 ved forordning (EU) 2019/316 af 21. februar 2019¹⁰.

De maksimale kumulerede beløb for de minimis-støtte, som hver medlemsstat kan tildele, er fastsat i bilaget til forordning (EU) nr. 717/2014 og bygger på data fra 2011. Det anses for hensigtsmæssigt at foretage en teknisk ajourføring af de maksimale kumulerede beløb på basis af nyere sektorspecifikke data for at afspejle udviklingen i sektoren. Derfor er de maksimale kumulerede beløb i bilaget til udkastet til ændring af de minimis-forordningen baseret på et treårigt gennemsnit af den årlige omsætning fra fangst-, forarbejdnings- og akvakulturaktiviteter i hver medlemsstat, som opnås ved at udelukke de højeste og de laveste værdier over en periode på fem år (dvs. 2014-2018).

I udkastet til ændring af de minimis-forordningen præciseres det også, at forordning (EU) nr. 717/2014 ikke omfatter støtte til midlertidigt eller endeligt ophør med fiskeriaktiviteter, medmindre andet er fastsat i forordning (EU) 2021/1139.

¹⁰ Kommissionens forordning (EU) 2019/316 af 21. februar 2019 om ændring af forordning (EU) nr. 1408/2013 om anvendelse af artikel 107 og 108 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde på de minimis-støtte i landbrugssektoren (EUT L 51 I af 22.2.2019, s. 1).